

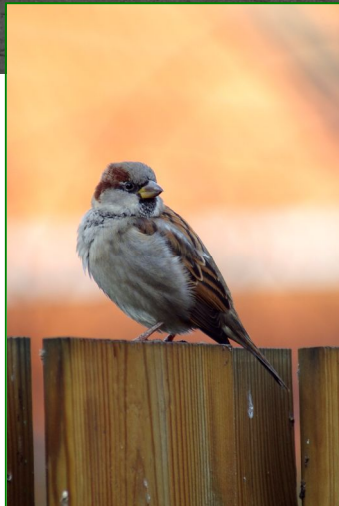

LOO PLAN
voor bos, natuur en landschap

MITIGATIEPLAN

***Mitigatieplan fietsbrug
Oog in Al te Utrecht***

COLOFON

OPDRACHT

Mitigatieplan ten behoeve van de aanlanding van een fietsbrug in Oog in Al te Utrecht

OPDRACHTGEVER

Gemeente Utrecht
Postbus 8406
3503 RK Utrecht

Uw kenmerk : 13.001440

Contactpersoon : A. Keyzer

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
fax: 026 – 443 10 48
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Ons kenmerk : 2013-654-05677
Datum : 1 maart 2013

Contactpersoon : Marko Sinke
Medewerking van : Arthur Hoffmann
Vormgeving : Marianne Mooij

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	MAATREGELEN PER SOORT(GROEP)	4
2.1	ALPENWATERSALAMANDER	4
2.2	HUISMUS	4
2.3	GIERZWALUW	5
2.4	GEWONE DWERGVLEERMUIS EN LAATVLIAGER	6
2.5	SAMENVATTING UIT TE VOEREN MAATREGELEN	7

LITERATUURLIJST

1 Inleiding

De Gemeente Utrecht is voornemens om een fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal te laten aanlanden op het Victor Hugoplantsoen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, worden de twee aanwezige scholen gesloopt en zal één school op het plantsoen herbouwd worden. Voor de andere school is een locatie in Leidsche Rijn gevonden.

Mogelijk hebben de plannen gevolgen voor aanwezige beschermde soorten. In 2013 wordt de aanwezigheid van de volgende soort(groep)en onderzocht: vleermuizen, broedvogels met jaarrond beschermde nesten en de Alpenwatersalamander. Dit is een conclusie uit een door de Gemeente zelf uitgevoerde quickscan, waarin gesteld is dat de aanwezigheid van deze soort(groep)en niet kan worden uitgesloten.

Vooruitlopend op de resultaten van dit veldonderzoek wordt er een mitigatie/compensatieplan opgesteld. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alle te verwachten soorten en functies in het plangebied aanwezig zijn. Het mitigatieplan wordt toegevoegd aan de bestemmingsplanprocedure. De burgers krijgen zo inzicht in de te nemen maatregelen om de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten te waarborgen.

Naar aanleiding van de resultaten van het veldbezoek wordt het document aangepast tot een definitief mitigatieplan. Dit volgt uit het gegeven, dat als de aanwezigheid van een soort niet vastgesteld wordt, er geen wettelijke grondslag is om de maatregelen te treffen. De in dit plan voorgestelde maatregelen kunnen dan geschrapt worden.

2 Maatregelen per soort(groep)

2.1 Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander komt van nature voor in de omgeving van Nijmegen, Noord-Brabant, Limburg, Zeeuws-Vlaanderen en waarschijnlijk Drente. Door uitzetting van terrarium- en vijverdieren komt de soort nu ook in andere delen van Nederland voor, waaronder Utrecht. Alpenwatersalamanders in Utrecht worden beschouwd als (nazaten) van introducties. Het plangebied behoort niet tot het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort.

Er vindt geen voortplanting plaats in het projectgebied, maar wel in tuinvijvers in de nabije omgeving. Binnen het plangebied is mogelijk landhabitat aanwezig.

MITIGATIE

De Alpenwatersalamander is niet kritisch met betrekking tot landhabitat. Maatregelen bestaan uit de aanleg van een habitat met dicht struikgewas, waaronder bladmateriaal blijft liggen. In de directe omgeving van het plangebied is een keur aan habitats in tuinen en plantsoenen voorhanden.

Plekken om te overwinteren worden gevonden onder steenhopen, houtstapels, in muren, onder bladhopen, in kelders, takkenmateriaal en vossen- en dassenhopen. In het plangebied zullen vooral ophopingen van bladmateriaal in plantsoenen dienen als land- en winterhabitat.

2.2 Huismus

Verschillende standplaatsfactoren vormen tezamen een goed functioneel leefgebied voor de huismus en omvat de volgende facetten:

- Er moet continu voedsel te vinden zijn in de directe omgeving (binnen 2,5 meter) van dekking. De dekking bestaat uit stekelige struiken, begroeide gevels of schuttingen en groenblijvende begroeiingen zoals klimop.
- Voldoende inheems groen en enkele grote bomen als leverancier van eiwitrijk voedsel (rupsen) voor de jongen.
- Niet teveel grote bomen.
- Altijd groenblijvende planten in hagen of gevelbegroeiing te gebruiken als collectieve slaapplek (en voor dekking).
- Droge, zandige plekken voor het nemen van een zandbad.
- Drinkwater.

Dit alles moet dichtbij elkaar liggen, bij voorkeur binnen een straal van een paar honderd meter rond de plek waar gebroed wordt.

Als gevolg van de sloop van de twee scholen gaan mogelijk alleen nestplaatsen verloren. Andere aspecten van het leefgebied blijven behouden. Het aantal huismussen is hier waarschijnlijk gering. In de nabijgelegen woonhuizen in de wijk is meer geschikte nestgelegenheid voorhanden.

MITIGATIE

Het aantal aangetroffen nesten zal, conform de Soortenstandaard huismus, met een factor twee gemitigeerd worden.

In de sloop- en bouwfase zullen er tijdelijke voorzieningen aangebracht worden in de directe omgeving van het plangebied.

De sloop van de scholen gebeurt gefaseerd. Tijdens de sloop van de Eben Haëzerschool kunnen in de Montessorischool maatregelen getroffen worden. De Montessorischool wordt pas na realisatie van de nieuwbouw gesloopt.

Kunstmatige nestgelegenheden bestaan uit mussenvides, mussendakpannen of mussennestkasten. Er wordt gekeken in welke situatie welk middel het meest voor de hand ligt. De functionele werking van het tijdelijke verblijf zal hierbij leidend zijn.

In de nieuwbouw worden permanente nestgelegenheden voor huismussen opgenomen. Ook hier geldt dat het aantal bestaande nesten met (minimaal) een factor twee wordt gecompenseerd.

2.3 Gierzwaluw

Nesten van gierzwaluwen zijn in Nederland uitsluitend te vinden in allerlei menselijke bebouwing: onder dakpannen, in kieren en gaten in muren, maar ook in nestkasten.

Als gevolg van de sloop van de scholen gaat een aantal nestplaatsen verloren. Andere aspecten van het leefgebied blijven behouden. Het aantal gierzwaluwnesten is gering. In de woonhuizen in de wijk is veel meer nestgelegenheid voorhanden.

MITIGATIE

Het aantal aangetroffen nesten zal, conform de Soortenstandaard gierzwaluw, met een factor vier gemitigeerd worden. In de sloop- en bouwfase zullen er tijdelijke voorzieningen aangebracht worden in de directe omgeving van het plangebied. Ook hier geldt dat de fasering van de werkzaamheden de mogelijkheid biedt om binnen het plangebied maatregelen te treffen. Er wordt gekozen voor gierzwaluwkasten of gierzwaluwdakpannen. Gekeken wordt in welke situatie welk middel het meest voor de hand ligt, waarbij de functionele werking van het tijdelijke verblijf leidend is.

In de nieuwbouw zullen permanente nestgelegenheden voor gierzwaluwen worden ontworpen. Ook hier geldt dat het aantal bestaande nesten met (minimaal) een factor vier wordt gecompenseerd.

2.4 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn cultuurvolgers die hun verblijfplaatsen hebben in gebouwen. Deze verblijfplaatsen hebben verschillende functies. Zo vindt baren en zogen vooral in gebouwen plaats, het paren in weer andere gebouwen en ook de winter wordt in gebouwen doorgebracht. Het functionele leefgebied van deze soorten bestaat uit geschikte verblijfplaatsen en foerageergebied op korte afstand van deze verblijfplaatsen.

De te slopen gebouwen kunnen de volgende functies voor de vleermuizen vervullen:

- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Winterverblijfplaats

MITIGATIE

De mitigatie valt op te delen in drie fasen:

- Fase 1: voorafgaand aan de sloop
- Fase 2: sloopfase
- Fase 3: nieuwbouw

In fase 1 worden, afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek, vervangende verblijfplaatsen (vleermuiskasten) opgehangen in de nabije omgeving van het plangebied. Het aantal verblijfplaatsen wordt met een factor vier vervangen. Voor de sloop van de Eben Haëzerschool kunnen -door de fasering van de werkzaamheden op de Montessorischool- maatregelen getroffen worden. De keuze voor het type vleermuiskast wordt conform de Soortenstandaard gewone dwergvleermuis gemaakt.

Voor fase 2 worden de volgende eisen aangehouden. Er wordt gesloopt in de minst kwetsbare periode voor vleermuizen. Deze minst kwetsbare periodes zijn weersafhankelijk, maar globaal kan de periode half maart tot eind april en de periode augustus tot uiterlijk half november worden aangehouden.

Voordat het gebouw in zijn geheel gesloopt wordt, worden er in de gevel gaten aangebracht die de vleermuizen ertoe moeten bewegen het gebouw te verlaten. Tevens worden boeiboorden of andere overstekken verwijderd. Eventueel worden ook houten kozijnen verwijderd. Daar waar er openingen in het gebouw aanwezig zijn, die niet verder gestript kunnen worden, worden exclusion flaps ingezet. Deze zorgen ervoor dat de vleermuizen het gebouw wel kunnen verlaten, maar er niet in kunnen terugkeren.

Vervolgens wordt, als er zekerheid is dat er geen vleermuizen meer in het gebouw zitten, het gebouw in zijn geheel gesloopt.

Voor de nieuwbouw (fase 3) worden eisen specifiek voor de vleermuizen meegenomen in het ontwerp. De voorzieningen voor vleermuizen moeten getroffen worden in de nieuwbouw van de school, waarbij de navolgende genoemde ontwerpprincipes leidend zijn.

- Voor de functie als winterverblijf de spouw tot en met de kelder doortrekken (1,80 meter beneden maaiveld).
- Spouw door laten lopen op hoekpunten van het gebouw, zodat de vleermuizen het hoekje om kunnen kruipen.
- Bij losse muurdelen (spouwen) horizontale dwarsverbindingen aanbrengen (met eveneens spouw) tussen de verschillende delen.
- Bij brede spouwen (> 5 cm) met plaatmateriaal compartimentering aanbrengen (compartimenten van 1,5 cm breed). Dit in het bovenste gedeelte (1,5 meter) van de spouw. Hiermee wordt de functionaliteit van een kraamverblijfplaats vergroot.
- Invliegopeningen op verschillende hoogtes aanbrengen.
- Expositie van de verblijfplaatsen en invliegopeningen van de oostzijde tot de westzijde (via de zuidzijde). De noordzijde is minder belangrijk, maar kan wel geschikt zijn, bijvoorbeeld als er verwarmingsbuizen langs de spouw lopen.

De ontwerpprincipes zijn in samenspraak met de heer H. Limpens van de Zoogdiervereniging opgesteld.

2.5 Samenvatting uit te voeren maatregelen

Soortgroep	Functie	Tijdelijke maatregelen	Definitieve maatregelen
Alpenwatersalamander	Landhabitat	In stand houden landbiotoop	In stand houden landbiotoop
Huismus	Nest	Nestkasten, mussenvides of speciale dakpannen	Verblijfplaats mee ontwerpen in nieuwbouw
Gierzwaluw	Nest	Nestkasten ophangen of speciale dakpannen toepassen	Verblijfplaats mee ontwerpen in nieuwbouw
Gewone dwergvleermuis en laatvlieger	Sloopfase van de gebouwen	Plaatsen van exclusion flaps en gaten boren	
	Kraamverblijfplaats en zomerverblijfplaats	Kraamkasten	Verblijfplaats mee ontwerpen in nieuwbouw
	Paarverblijfplaats	Paarkasten	Verblijfplaats mee ontwerpen in nieuwbouw
	Winterverblijfplaats	-	Verblijfplaats mee ontwerpen in nieuwbouw

Literatuurlijst

1. Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red.), 2009
De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9
Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate
Survey – Nederland, Leiden
2. Dietz, C., O. von Helversen en D. Nill, 2009
Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
3. Gegevensautoriteit Natuur: gegevens uit de Nationale Databank
Flora en Fauna (NDFF)
www.natuurloket.nl
4. Het Nederlandse Soortenregister
www.nederlandsesoorten.nl
5. Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997
Atlas van de Nederlandse vleermuizen
KNNV Uitgeverij, Utrecht
6. RAVON, 2007
Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005
Stichting RAVON, Nijmegen
7. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis
8. Soortenstandaard gierzwaluw
9. Soortenstandaard huismus
10. SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002
Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000
Nederlandse Fauna 5
Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis,
KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland,
Leiden
11. Vleermuisnet: het netwerk voor informatie over vleermuizen in
Nederland
www.vleermuis.net
12. Vleermuizen in de stad
<http://www.vleermuizenindestad.nl/node/48>
13. www.telmee.nl
14. www.waarneming.nl
15. Zoogdiervereniging VZZ
www.zoogdiervereniging.nl

Diepesteeg 4 6994 CD De Steeg

telefoon 026 3514174

fax 026 4431048

info@looplan.nl

www.looplan.nl

KvK 09116798